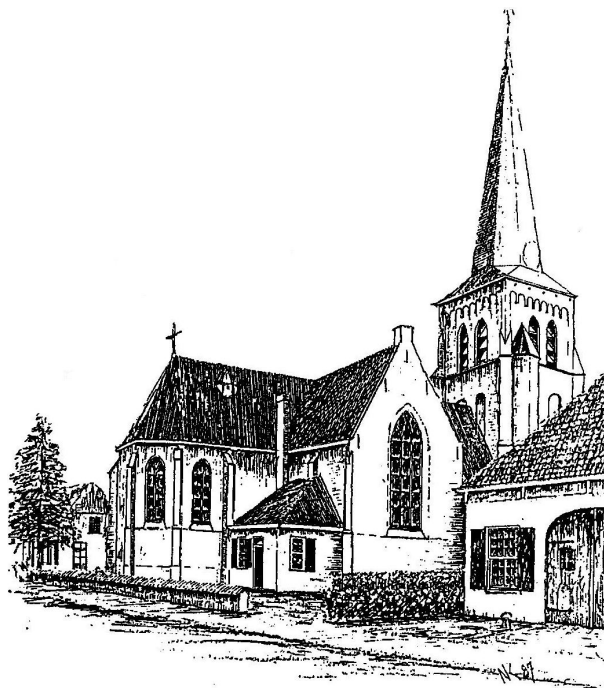

**VIERING VAN DE
VIJFTIENDE ZONDAG D.H.J.**

*Ziener, maak dot je wegkomt
smeer hem naar elders en verdien er
je brood met de profeet uit te hangen.
Hier in Betel, bedevaartsoord van 's konings
godsdienst, ben je niet langer gewenst.
(Amos 7)*

VOORAF

Orgel

INTREDE

Lied. Aan wat op aarde leeft; (2c)
t.: H. Oosterhuis; m.: Jan Vermulst

WELKOM.

*Niets beter dan te allen tijde en overal
de gedachte aan God behouden en proberen
aangaande Hem meer te weten te komen.
Dit kan uit de Bijbel maar ook langs andere weg.
Het is goed zeer geleerd te zijn in de dingen die
verborgen zijn voor wijsneuzen en geletterden,
maar die als van nature geopenbaard zijn
aan armen, eenvoudigen, vrouwen en kinderen.
Want er valt niets beters te leren dan wat God
van nature in iedere mensenziel heeft gelegd,
wat in de grond van iedere ziel leeft,
liefheeft, hoopt en gelooft, - tenzij het
moedwillig vernietigd is.'*
(Naar Vincent van Gogh)

*Welkom u allen hier omwille van elkaar
in Gods naam samen.*

+

Lied. Aan wat op aarde leeft; (1c)

SCHULD BEKENNEN.

V.: Alleen het water
waarmee we dorstigen laven
lest onze hete dorst.

Alleen het brood
dat we met hongerigen delen
stilt onze honger.

Alleen de mantel
waarmee we verkleumden kleden
geeft ons warmte.

Alleen het woord dat
bedroefden troost
doet ons deugd.

Alleen God en Goed
van harte beleefd
worden wij gewaar.

**A.: VERGEVEN WIJ ELKAAR EN
GOD EN GOED ONS ALLEN.**

BEZINNING.

Woord en lied

A.: Gij hart Gij bron van leven *t.: P. Verhoeven*
ontferm U over ons *m.: Taizé*
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.

*Wat leeft groeit, verandert;
ook het beeld van God in ons.*

**A.: Gij hart Gij bron van leven
ontferm U over ons
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

*Het beeld van God
kan verstenen en dan barsten.*

**A.: Gij hart Gij bron van leven
ontferm U over ons
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

*Wie God beleeft, pronkt of
schermt niet met Hem.*

**A.: Gij hart Gij bron van leven
ontferm U over ons
Gij adem ziel in mensen
ontferm U over ons.**

GEBED.

Gezegd en gezongen

V.: Geef ons een zuiver gemoed -
om U te zien;
een nederig gemoed -
om U te horen;
een liefdevol gemoed -
om U te dienen;
een gelovig gemoed -
om U te beleven.

U die we niet kennen
en toch toebehoren;
niet kunnen volgen en
ons toch de weg wijst.
(Dag Hammarskjöld)

K.: Als Gij niet zijt *t.: P. Verhoeven*

**A.: de grond waarop ik sta *m.: W. Vogel*
de bron waaruit ik put
de einder waarheen ik ga**

K.: Als Gij niet zijt

**A.: wie ben ik dan
voor tijd en eeuwigheid ?**

EERSTE LEZING.

Amos 7,12-17

Amasja, priester te Betel, liet Amos weten:

Ziener, maak dat je wegkomt;
smeer hem naar elders en verdien daar
je brood met de profeet uit te hangen.
Hier in Bétel, bedevaartsoord van's konings
godsdienst, hier ben je niet langer welkom.

Amos diende Amasja van repliek:
'Ik ben geen profeet, niet eens lid van hun gilde;
van beroep ben ik herder en tuinder.
Maar God heeft me van achter m'n beesten
vandaan geroepen en te verstaan gegeven
zijn profeet in Israël te zijn.

Tegen mij kun je zeggen: Man, hou je mond
ga hier niet zo grof te keer. Maar Hij laat je weten:
Hier ter plekke zullen uw vrouwen worden
onteerd, uw kinderen gewelddadig gedood,
uw land opgemeten en verdeeld; en van huis en
haard verbannen zul je sterven in den vreemde.

Lied. Ongeziene vreemde verten; (2c) t.: *S. de Vries*
m.: *Willem Vogel*

HET EVANGELIE.

Marcus
6,7-13

In die tijd riep Jezus de twaalf bij zich en begon hun twee aan twee uit te zenden. Hij gaf hun macht over de onreine geesten en verbood hun iets anders mee te nemen voor onderweg dan alleen een stok: geen eten, geen reiszak en geen cent in hun gordel. 'Je mag sandalen dragen, maar geen dubbele kleding aantrekken.' Hij zei ook nog: 'Als je ergens een huis binnengaat, blijf daar dan tot je weer afreist. En ben je ergens niet welkom of wordt er niet naar je geluisterd, ga daar dan weg en schud - als een aanklacht tegen hen - het stof van je voeten.'

Zij vertrokken, riepen op tot bekering en dreven duivels uit; ze zalfden zieken met olie en genazen hen.

Lied. Ongeziene vreemde verten; (1c)

MEDITATIE.

*Toen de wereld voor de mens zo groot was
als het veld dat het vee beweidde,
de mensheid zo talrijk als de eigen clan,
toen was God voor hem de hoeder van vee
en familie, - familiegod.*

*Toen de wereld voor de mens zo groot werd
als het eigen land,
de mensheid zo talrijk als de natie zielen telde,
toen raakte God voor hem aan stad en land
getrouwd, werd beschermengel
van het eigen volk, - nationale god.*

*Toen de wereld voor de mens
over enge grenzen geen groeide,
er omgang was met mensen elders,
eigen volk in den vreemde verbleef
en vreemden in eigen land vertoefden,
toen verhief God zich voor hem
boven bloed en bodem en werd
schepper van alles en allen, - universele god.*

*Zolang voor het oog van de mens
de werkelijkheid in boven en beneden
was verdeeld, verbleef God boven
en de schepselen beneden.*

*Maar nu in onze tijd
onder en boven in elkaar vervloeien,
is ook God hier of nergens, - God onder ons.*

Al gebeurt het dagelijks vele malen toch is het feitelijk onmogelijk over de 'God van de bijbel' te spreken alsof hij in dat boek, in die geschiedenis van begin tot eind steeds dezelfde is geweest. Niets is minder waar, want met het vorderen van de tijd verandert ook in de bijbel het beeld van God. Het komt op wanneer het daarvoor de tijd is en verdwijnt weer wanneer deze tijd uit de tijd is. Een beeld van God wordt ingegeven, ontstaat in hoofd en hart van mensen al naargelang het leven zich aan hen presenteert, zij de kost verdienen en zicht, kijk en weet hebben van de werkelijkheid. Daarom is het oudste godsbeeld in de bijbel dat van een familie-god, gegroeid uit het bestaan van nomaden die met hun hele familie in tenten huisden en met hun vee van weide naar weide trokken. Zij aanbaden God in een bron, oase, in een boom en op een berg en zij vroegen om vruchtbaarheid van hun land, familie en vee en offerden hem onderdanig de eerstelingen van het jonge vee.

Enkele eeuwen later toen het joodse volk gegroeid was, zich vaste woonplekken ging verwerven, overstapte van trekkende herders naar gesettelde landbouwers, - toen er steden ontstonden, het land zelfs een koninkrijk werd, de koning zijn paleis en God zijn tempel in de stad kreeg, - toen werd God de bondgenoot van eigen land en volk en wordt hij in de geschriften uit die tijd afgeschilderd als een machtig medestander van koning en veldheer, verdediger van de landsgrenzen en als een meer dan meedogenloze vernietiger van de vijand. Hier horen de gruwelijke verhalen thuis over god die duizenden vijanden 'over de kling joeg'. 't Zijn deze bijbelverhalen waarnaar gewelddadige religieuze groeperingen van nu verwijzen om aan te tonen dat ook de joodschristelijke God een god van geweld, doodslag en wraak is. Tegenover deze harde aantijging staat de joodschristelijke cultuur machteloos wanneer de 'God van de bijbel' voor haar de tijden door een en dezelfde, de eeuwig onveranderlijke is gebleven. Maar het is juist tegen het idee van de nationale god dat profeten zoals Amos fel hebben uitgehaald en dat verdedigd werd door de gevestigde orde, door 'des konings bedevaartsoord en zijn priesters'. Zoals andere profeten is Amos de laan uitgestuurd, als persona non grata geëxcommuniceerd.

Maar dit kon natuurlijk niet verhinderen dat de geest van de tijd zijn werk deed en dat de mensen in latere tijd - m.n. door hun wereldwijde ervaringen tijdens meerdere ballingschappen en deportaties - tot het idee kwamen van de universele God, schepper niet van deze weide of dit land maar van hemel en aarde totaal, - niet van dit of dat volk, maar van alle mensen geschapen naar het beeld van God. Deze universele god is de God in wie Jezus van Nazaret geloofde, op wie hij vertrouwde zoals een kind op zijn moeder, een zoon op zijn vader. Maar zoals steeds is ook nu weer het beeld dat Jezus van Nazaret omtrent zijn God en Vader heeft uitgedragen tot ons-eigen gemaakt, ons privilege dat voor eeuwig en altijd van kracht moet blijven en waarop alle zuilen en torens van de kerk steunen. Tegelijk zijn er ook in onze dagen profeten die zien hoe 'God ook nu verandert' en hoe de dienst aan Hem moet veranderen, wil deze nu en straks hoofd, hart en hand van mensen raken en in de vaart der volken voor de wereld iets betekenen; - wil het leven blijven weten waarvoor te leven.

Kort orgel

*Ik vond de God van de dominees zo dood als een pier.
Maar ben ik daarom atheïst ?
De dominees beschouwen me zo - het zij zo -
maar ik heb lief en leef zoals ook anderen leven en
in het leven is iets wonderbaarlijks.
Noem dit God of menselijke natuur, maar
het is zeker iets dat niet in een systeem te vangen is,
hoe werkelijk en levend het ook is ...
(Vincent van Gogh)*

*'Er komt een nieuwe religiositeit, die enge oude
geloofsvormen achter zich laat en aansluit bij
de traditie van het innerlijk ervaren en mystiek...
Wie woont in het mysterie zal in alles en iedereen
datzelfde mysterie zien, respecteren en liefhebben.
(Hein Stufkens)*

*Geloven wordt steeds méér verbondenheid beleven
met alwat en alwie is;
de diepte proeven in alwat en alwie bestaat;
de Eeuwige zien in alwat en alwie voorbijgaat.
(Peer Verhoeven)*

Onze tijd moet en is op weg, om zich de ziel van het leven, het mysterie van het bestaan weer bewust te worden en dit te beleven als bron van leven en als gemeenschappelijk fundament van de godsdiensten, hoezeer ze naar vorm ook van elkaar verschillen.

Kort orgel

BELIJDENIS. Die ons schiep; (4c) t.: S. de Vries
m.: Willem Vogel

ONDERBREKING.

Brood en beker
orgelspel, collecte

Lied.

BROOD EN BEKER.

Wij breken het brood
en delen het leven
zo kwetsbaar als het is.

Wij drinken de beker
en delen het lief
dat ons toevalt,
het leed dat ons overkomt
tot alles is voldragen.

GEDACHTENIS.

Bid voor die ziek en ongerust zijn -
het blijft niemand bespaard.

Bid voor die zorgzaam aandacht geven
het wordt van iedereen gevraagd.

Bid voor hen, jonge mensen,
die voor opbouw gegaan en
voor vrede uitgezonden,
zwaar letsel wordt toegebracht,
het leven verliezen.

Bid voor die ons waar dan ook
zijn voorgegaan - en er is
geen mens die niemand mist.

Met eerbied noemen wij:

Wie gedenkt dankt,
wie dankt gedenkt die leven.

Lied.

*t.: Marcel Zagers
m.: WillemVogel*

K.: Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.

A.: Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.

K.: Het zaad in de aarde gestorven, leeft.
Gezegend de mens die gestreden heeft
geleefd op hoop van zegen
voor echt en recht allerwegen.

K.: Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.

A.: Gezegend de mens die gestreden heeft,
hij heeft het Leven gevonden.

Korte stilte

GEBED AAN TAFEL.

Woord en lied

Gezegend zijt Gij om adem en licht,
de bron uit wie wij geboren,
de einder waarheen we gaan, -

om zon en maan,
alles-en-alles in het bestaan geroepen,
't onnoembare wonder dat wij beleven.

Gezegend zijt Gij om hart en ziel,
de hoop die gaande houdt,
de belofte waarop wij koersen.

A.: GEZEGEND ZIJT GIJ, O HEER.

Gezegend zijt Gij om die
zorgzaam doen wat alledag vraagt,
eerbiedig omgaan met het leven en
nooit genoemd uw naam waar maken, -

om kracht en woord
van profeten toen en nu,
die opstaan tegen alle pijn,
mensen waardig leven geven.

Gezegend zijt Gij om Jezus Christus,
die U in het leven voluit vertrouwde
en mensen trouw was tot het uiterste.

A.: GEZEGEND ZIJT GIJ, O HEER.

Gezegend zijt Gij om hem
die ten afscheid brood nam,
het brak, deelde en zijn vrienden zei:
dit ben ik, hart en ziel
met u gedeeld, voor u gebroken, -

om hem die op het laatst zijn beker
overreikte en zijn vrienden zei:
neem deze van mij over,
drink hem samen en geef hem door:
mijn testament voor u, een nieuw begin.

Gezegend zijt Gij om hem
die ons ten slotte heeft gezegd
te leven zoals hij:
trouw aan mensen koste wat kost;
trouw aan de Vader
in wie alles wordt voltooid.

A.: GEZEGEND ZIJT GIJ, O HEER.

Gezegend die zijn zoals hij:
stem voor de stommen
oor voor de doven
oog voor de blinden -

met het volste vertrouwen
in alles komt goed; Liefde heeft
het laatste woord.

Gezegend die zijn zoals hij:
in geen dood, geen graf berusten,
aan geen kwaad ten onder.

Gezegend die bidden zoals Hij.

ONZE VADER.

Gezongen

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

Woord en lied
Orgel inleiding

*Dat we ogen en oren
open houden om
het leven te zien, te horen
tot in zijn goddelijke diepte.
Laatje niet verblinden,
niet verdoven.*

**A.: We zijn geen vreemden voor elkaar
al spreken we andere talen.
We zijn geen vreemden voor elkaar
we zijn van één zon de stralen.**

K.: We vormen een geheel
en jij en ik zijn deel -

A.: **waar één mens lijdt
lijdt heel de wereld.**

*Dat we ogen en oren
open houden voor wat
onze medemensen beroert,
voor wat ze bang verzwijgen.
Keer je niet van hen af,
excuseer jezelf niet,*

**A.: We zijn naar't zelfde beeld gevormd
al zien we met andere ogen.
We zijn naar't zelfde beeld gevormd
door één Levensgeest bewogen.**

K.: We vormen een verband
zijn aan elkaar verwant -

A.: **waar een mens sterft
sterft heel de wereld.**

*Dat we ogen en oren
open houden voor
wat anderen ons te melden hebben,
vreemde culturen ons voorleven.
Samen weet meer dan alleen;
en wáár is heel veelzijdig.*

- A.: We zijn een leven onderweg
al volgen we andere wegen.
We zijn een leven onderweg
en wie komt geen ander tegen.**
- K.:** De grond van dit bestaan
in vrede samengaan
- A.:** **wie een leven redt
redt heel de wereld.**

ZEGENWENS.

ZEGENEN WIJ ELKAAR
HARTELIJK EN NABIJ.
EN MOGE GOD EN GOED
ONS ZEGENEN IN DE NAAM VAN
VADER, ZOON EN HEILIGE GEEST.

AMEN.

ORGELSPEL